

РЕШЕНИЕ

№ 3986

гр. Варна, 15.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 51 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **Антония Светлинова**

при участието на секретаря **Дияна Д.а**
като разгледа докладваното от **Антония Светлинова** Гражданско дело № 20213110116522 по описа за 2021 година

Производството е по реда на Глава XIII от ГПК.

Образувано е по **предявени от предявени от А. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. ***, срещу ГДИН при МП с адрес: гр. София, ***, обективно кумулативно съединени осъдителни искове** с правно основание чл. 229, ал. 4 вр. ал. 1, т. 9 вр. чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 212, ал. 4 вр. ал. 1, т. 3 вр. чл. 211, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 2006 г. (отм.), както и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на **сумата от 5183,64 лв.** (след допуснато изменение на иска чрез намаляване на неговия размер), представляваща обезщетение за неизползван допълнителен платен годишен отпуск от 84 дни (12 дни годишно), като компенсация за положен извънреден труд над нормативно установените часове в периода от 01.01.2003 г. до 30.09.2009 г., **ведно със законната лихва**, считано от датата на исковата молба – 17.11.2021 г., до окончателното изплащане на задължението, **както и сумата от 1429,94 лв.** (след допуснато изменение на иска чрез увеличаване на неговия размер), представляваща мораторна лихва върху неизплатеното обезщетение, начислена за периода от 01.03.2019 г. до 17.11.2021 г.

В исковата молба ищецът твърди, че в периода от 01.01.2003 г. до 19.11.2018 г. е работил като държавен служител на длъжността „надзорител“ от надзорно-охранителния състав на ГДИН с местоизпълнение на служебните задължения в Затвора – гр. Варна. Твърди, че в периода от 01.01.2003 г. до 30.06.2014 г. е полагал труд на 8-, 12- или 24 - часови смени, съобразно утвърден от Началника на Затвора месечен график, като работното му време е изчислявано сумирано за тримесечен отчетен период. Излага, че в разглеждания период работното му време не е изчислявано правилно от ответника, съответно той е полагал труд над установената нормативна

продължителност и този извънреден труд не му е заплащан по съответния ред, нито компенсиран с полагащия му се допълнителен платен отпуск. Поддържа, че това неправилно изчисляване се дължи на непризнаването, съответно неотчитането като работно време, на следните реално отработени минути и часове, а именно: 1.) неползваните реално почивки за хранене по време на дежурствата, 2.) времето за изпълнение на допълнителните дейности, съпътстващи основната нарядна дейност, предхождат и следват самото дежурство, както и 3.) нощните часове труд, които не са били превръщани в дневен труд с приложимия коефициент 0,143 и сумирани към останалите изработени през отчетните периоди часове труд.

Във връзка с първата категория неотчетено работно време по-конкретно излага, че заради характера на изпълняваната надзорно-охранителна дейност и непрекъсваемостта на работния процес, по време на дежурствата той не е ползвал полагащата му се почивка за хранене, тъй като не е могъл да напуска физически поста си през работните смени без разрешение на прекия ръководител, а при такова разрешение пак е бил длъжен да остане на територията на Затвора гр. Варна и да е в постоянна бойна готовност, вкл. със специфичното работно облекло и оборудване. Твърди, че въпросните почивки са в размер на 30 мин. при 8-часово дежурство, 45 мин. при 12-часово дежурство и 90 мин. при 24-часово дежурство, а след 10.10.2007 г. – по 4 часа почивка за 24-часово дежурство, като това времетраене е приспадано от работното му време през отчетния период, въпреки че реално не е ползвано за почивка.

По повод втората категория неотчетено работно време – това за изпълнение на допълнителните съпътстващи дейности, твърди, че по заповед на Началника на Затвора той е бил длъжен да се явява по-рано от началния час на смяната му по график, за извършване на инструктаж и приемане на смяната от предишния служител, съответно да остава след приключване на смяната, с цел сдаване на дежурството. Сочи, че това време за инструктаж, развод и приемане, съответно сдаване, развод и освобождаване от дежурство, отнема 45 мин. за всяко 12-часово дежурство, като то е било включено в продължителността на работното му време, въпреки че касае действия при изпълнение на служебните задължения по смисъла на § 1, т. 6 от ДР на ЗМВР.

Във връзка с полагания нощен труд твърди, че отработените часове за времето от 22:00 ч. до 06:00 ч. подлежат на преизчисляване с коефициент 1,143, за превръщането им в дневен труд, което допълнително води до увеличаване продължителността на работното време. Аргументира необходимостта от въпросното преизчисление с наличието на празнота в специалната уредба на ЗМВР и подзаконовите актове по неговото прилагане, която намира, че следва да бъде преодоляна чрез приложението на общите правила на КТ и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Излага и подробни съображения в тази връзка.

Твърди, че според приложимите в процесния период нормативни правила положеният извънреден труд до 50 часа за отчетен период е следвало да бъде заплатен с увеличение 50 % върху основното трудово възнаграждение, а за часовете над 50 часа за отчетен период – да бъде компенсиран с допълнителен платен отпуск по чл. 229, ал. 4 вр. ал. 1, т. 9 вр. чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.), съответно чл. 212, ал. 4 вр. ал. 1, т. 3 вр. чл. 211, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 2006 г. (отм.).

Поддържа, че за всяко отчетно тримесечие, включено в процесния период от 01.01.2003 г. до 30.09.2009 г., е полагал по минимум 74 часа извънреден труд, като за 24-те часа над нормата от 50 часа на тримесечие е следвало да бъде компенсирани с 3 дни допълнителен платен отпуск, респ. 12 дни годишно. Поддържа, че не е ползвал така полагащия му се отпуск, поради което вместо това при прекратяване на служебното му правоотношение следва да му бъде изплатено обезщетение, което за всеки 3 дни неползван отпуск през тримесечен отчетен период възлиза на 150 лв., тоест 600 лв. годишно, или 5400 лв. за процесните 9 години.

Твърди, че според действащата към момента на прекратяване на правоотношението норма на чл. 238, ал. 10 от ЗМВР (ДВ, бр. 14 от 2015 г.) обезщетението е платимо в 3-месечен срок от прекратяването. Излага, че в случая правоотношението е прекратено на 19.11.2018 г., съответно към 01.03.2019 г. ответникът е бил в забава в плащането на дължимото обезщетение в общ размер на 5400 лв., поради което му дължи и мораторна лихва в размер на 50 лв. за периода от 01.03.2019 г. до датата на исковата молба на 17.11.2021 г.

По изложените съображения същество моли за уважаване на предявените иски за главница от 5400 лв. за обезщетение за некомпенсиран с допълнителен отпуск извънреден труд, положен в периодите 01.01.2003 г. – 30.09.2009 г. и 01.07.2012 г. – 30.06.2014 г., и лихва за забава в размер на 50 лв. за периода 01.03.2019 г. – 17.11.2021 г. Претендира и разноси по делото, вкл. адвокатско възнаграждение.

В **открито съдебно заседание** ищецът, чрез процесуалния му представител адв. Н. П., поддържа исковата молба и предприема изменение в размера на предявените иски, като намалява иска за главница до сумата от 5183,64 лв. за периода 01.01.2003 г. – 30.09.2009 г. и увеличава иска за мораторна лихва до сумата от 1429,94 лв. По същество моли за уважаване на исковите до изменените техни размери и представя списък на разноси по чл. 80 ГПК.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът депозира **отговор на исковата молба**, в който излага становище за недопустимост на исковите за периода 01.01.2003 г.-01.06.2009 г. поради липса на пасивна процесуална легитимация, тъй като в този период ГДИН не е персонифицирано юридическо лице. Счита за недопустими претенциите и за периода 01.07.2012 г. – 30.03.2014 г., за който между страните е подписана спогодба от 23.11.2015 г., по силата на която ищецът е компенсирани с 10 дни отпуск за положени 124,5 часа извънреден труд и с 339,87 лв. възнаграждение за положени 64 часа извънреден труд.

Оспорва исковите и като неоснователни поради погасяване по давност на вземанията за главница и лихва. Отделно счита за недължимо търсеното обезщетение за некомпенсиран с почивка извънреден труд. В тази връзка излага, че местата за лишаване от свобода се характеризират със специфична организация на работа, като служителите от надзорно-охранителния състав напускат поста си и по време на почивка и пребивават на място, различно от определеното от началника за затвора, а непрекъсваемостта на надзора се осъществява чрез заместването на един служител с друг. Изтъква, че забраната за напускане района на службата е обусловена от естеството на упражняваната от ищеца надзорна дейност, с които условия той е запознат

при постъпване на работа, като за нарушението на забраната носи дисциплинарна и наказателна отговорност. Поддържа още, че за ограниченията на служителите, свързани с непрекъсваемостта на работния процес, същите са компенсирани с ползването на редица привилегии и права, които не са предоставени на останалите държавни служители, вкл. допълнително възнаграждение за продължителна работа, предоставянето на храна или левовата ѝ равностойност и др.

Отделно твърди, че според чл. 25, ал. 2 от Инструкция № Из-343/05.03.2009 г. за реда за определяне на работното време на служителите в МВР, отчитането му и компенсиране на работата извън установеното работно време, редът за ползване на допълнителния платен годишен отпуск като компенсация за работата над редовното работно време се определя със заповедта за отпуските на държавните служители, като според същата Инструкция работата извън установеното работно време се извършва въз основа на заповед за полагане на извънреден труд, издадена от съответния ръководител, този труд се отчита почасово със съответен протокол и се документира в специална книга по образец.

Сочи, че през целия процесен период е действал в условията на обвързана компетентност с издадените задължителни заповеди, а именно: Заповед № Л-2207/14.05.2003 г. на Главен директор на ГДИН и заповеди на министъра на правосъдието: Заповед № ЛС-03-1182/10.10.2007 г. относно реда за разпределяне на работното време в ГДИН и ГД „Охрана“ и териториалните им звена, отчитането му и компенсиране на работата на държавните служители извън редовното работно време; Заповед № ЧР-05-400/06.08.2012 г. относно реда за разпределяне на работното време в ГДИН и териториалните ѝ служби; Заповед № ЧР-03-26/26.01.2007 г. относно определяне на видовете, размерите и реда на ползване на отпуските на държавните служители по ЗМВР от ГДИН и ДГ „Охрана“ и териториалните им звена.

Оспорва да е отчитано неправилно работното време на ищеца в процесните периоди, като се позовава на чл. 16е, ал. 3 и ал. 4 от ППЗИНЗС.

Намира за неоснователни доводите на ищеца за прилагане по аналогия на разпоредбите на ЗДСл. и КТ във връзка с приравняването на отработените нощни часове труд в дневен. По този повод изтъква, че в специалната нормативна уредба не е предвидено подобно преобразуване на част от времето, през което е дадено дежурство, както и че предвиденият специален ред за отчитане на работното време на служителите в МВР изключва аналогичното приложение на общите правила.

Счита, че явяването преди наряд за инструктаж и предаването на наряда не представляват действия по фактическо носене на службата и точното им времетраене не може да бъде определено, респ. отчитано.

Оспорва исквете и по размер.

По същество моли за отхвърляне на претенциите и претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

В **открито съдебно заседание** ответникът, чрез процесуалния му представител юрк. С. С., поддържа отговора и обективизираното в него искане. Прави и възражение за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение.

След като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, настоящият съдебен състав намира за установено от фактическа страна следното:

С обявления за окончателен доклад по делото като безспорно и ненуждаещо се от доказване са отделени обстоятелствата, че в периода 01.01.2003 г. – 30.09.2009 г. страните са били в служебно правоотношение, по което ищецът е заемал длъжността „надзирател“ в Затвора – гр. Варна, както и че служебното правоотношение е прекратено, считано от 19.11.2018 г. Същото се потвърждава и от приобщената кадрова справка (л. 28).

Към доказателствения материал по делото са приобщени представените от ответника документи, относими към определяне часовете положен извънреден труд и размера на дължимото обезщетение, а именно: справка за отсъствията на А. Д. в периода 01.01.2003 г. – 31.12.2009 г. и 01.07.2012 г. – 30.06.2014 г. (л. 29); справка за основната заплата на А. Д. в периода 01.01.2003 г. – 31.12.2009 г. и 01.07.2012 г. – 30.06.2014 г. (л. 30); справка за положения и изплатен/компенсиран с отпуск извънреден труд от А. Д. в периода 01.01.2003 г. – 31.12.2009 г. и 01.07.2012 г. – 30.06.2014 г. (л. 31).

Съгласно Заповед № Л-2207/10.05.2003 г. на главния директор на ГДИН (л.36-39) работното време на служителите в системата е от 8:30 до 17:00 ч. с половин час обедна почивка, като началниците на затворите могат да определят и друг начален час на работния ден, когато характерът на работата изисква това (т. 1 и т. 2). Според т. 6 от заповедта времето на почивки, както и времето за бойна и мобилизационна подготовка и за участие в изпълнение на задачи, свързани с нея, не се включва и не се отчита като работно време. Аналогични текстове се съдържат и в Заповед № ЛС-03-1182/10.10.2007 г. на министъра на правосъдието (л. 32-35).

Според Заповед № ЛС-03-26/26.01.2007 г. на министъра на правосъдието (л. 97-101) държавните служители имат право на допълнителен платен годишен отпуск по реда на чл. 211, ал. 5 от ЗМВР за компенсиране на работа извън редовното работно време – до 12 работни дни, чийто размер за работещите на смени със сумирано отчитане на работното време се определя за отработени над 50 часа за тримесечния отчетен период (т. 2, б. „в“ и т. 9, б. „б“). Съгласно т. 16 и т. 18 от заповедта се забранява компенсирането на платен годишен отпуск с парично обезщетение, освен при освобождаване от служба, като среднодневният размер на паричното обезщетение за неползван отпуск се определя спрямо месечното възнаграждение, определено към датата на прекратяване на служебното правоотношение.

От приложения протокол от 17.02.2017 г. (л. 102 и сл.) се установява, че постовите книги и папки – месечни наряди в периода 2003 г. – 2009 г. за Затвор-Варна са унищожени съгласно Заповед № 12/12.01.2017 г. на Началника на затвора.

От свидетелските показания на водения от ищеца св.С. С. (л. 121 и сл.) се изяснява, че същият работи в Затвора-Варна от 1999 г. и познава ищеца като негов колега. Свидетелят разказва, че в периода 2003 г.-2009 г. всички надзиратели са работили на 24-часови смени по график, при които са ползвали две почивки от по 45 минути за храна, като след всяко 24-часово дежурство са имали 72 часа почивка. Така за едно тримесечие всеки е имал 7-8-7 дежурства или 8-7-8 дежурства, тоест минимумът е 22 смени за тримесечие. Разказва, че по време на почивките за хранене през дежурствата

не са излизали от затвора, а просто са напускали поста и отивали в инструктажната, където обикновено се хранели, след което отново застъпвали на пост, като през цялото време са оставали на разположение на прекия ръководител. Споделя още, че преди всяко дежурство следвало да се явят на работа 30 мин. преди началото на работната смяна, за да се оборудват със снаряжението и да преминат инструктаж, а след приключване на дежурството оставали допълнително време с продължителност ок. 10 мин., през което минавали оперативка за отчет на дейността през смяната. Знае, че до 2012 г. не е отчитан извънреден труд и времето за съпътстващите дейности (общо 40 мин. за всяка смяна) не е отчитано като работно време, респ. не е заплащано.

От приетото и неоспорено от страните заключение на допуснатата допълнителна съдебно-счетоводната експертиза (л. 128), изготвена въз основа на данните от свидетелските показания за организацията на работата в затвора-Варна в процесния период 2003-2009 г., се установява, че нормочасовете за всички тримесечия според работните дни за периода от 01.01.2003 г. до 31.12.2009 г. възлизат на 11784 часа общо, като за същия период ищецът е отработил 13442 часа, вкл. 4576 часа нощен труд, които след преобразуване в дневни с коефициент 0,143 възлизат на 5230,37 часа. Според заключението изплатените часове извънреден труд в разглеждания период са 74 часа общо, начислени и платени е фиша за второ и трето тримесечие на 2007г. и първо тримесечие на 2008г. След приспадане на тези платени часове, вещото лице определя като оставащи за компенсиране общо 6814.37 часа извънреден труд и 5414.37 часа извънреден труд над ограничението от 50 часа за всяко тримесечие, които са за компенсиране с платен отпуск. Съгласно заключението за целия период от 01.01.2003 г. до 31.12.2009 г. допълнителният платен годишен отпуск като компенсация за положения извънреден труд възлиза на 84 дни общо или 672 часа общо, като няма данни този отпуск да е ползван. Вещото лице определя дължимото обезщетение за неизползвания допълнителен платен отпуск от 84 работни дни в размер на 5183,64 лв., а мораторната лихва върху него за процесния период от 01.03.2019 г. до 17.11.2021 г. – в размер на 1429,94 лв. Същите стойности се получават и без преобразуване на положените часове нощен труд в дневни с коефициент 0,143, в който вариант оставащите за компенсиране с допълнителен отпуск часове възлизат на 4760 часа общо. При изслушването на вещото лице по реда на чл. 200 от ГПК К. К. пояснява, че и в двата варианта се получава еднакъв размер обезщетение, тъй като часовете извънреден труд, подлежащи на компенсиране с допълнителен отпуск, при всички положения надвишават нормативно установения максимален размер на отпуска от 12 дни годишно, респ. 84 дни за целия 7-годишен период.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 229, ал. 4 вр. ал. 1, т. 9 вр. чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 212, ал. 4 вр. ал. 1, т. 3 вр. чл. 211, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 2006 г. (отм.), както и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на обезщетение за неползван допълнителен платен годишен отпуск за положен извънреден труд над 50 часа за отчетен период, както и лихва за забава.

Основателността на същите е обусловена от наличието на следните

кумулятивни материалноправни предпоставки, а именно: 1.) валидно възникнало служебно правоотношение между страните, 2.) реално положен от ищеца в процесния период извънреден труд (над нормативно установените часове при работа на смени), 3.) наличието на некомпенсиран с допълнителен платен годишен отпуск извънреден труд; 4.) настъпила изискуемост на задължението на ответника за заплащане на обезщетение за непользвания отпуск, както и 5.) неизпълнение на същото, респ. забавата на ответника. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест в процеса, обективирани в разпоредбата на чл. 154, ал. 1 ГПК, в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на положителните факти, пораждащи съдебно предявените вземания, както и техния размер. По отношение на неизпълнението, което е отрицателен факт от действителността, е достатъчно твърдението на ищеца, като ответната страна носи доказателствената тежест да установи положителния факт, който го изключва, а именно точно изпълнение и/или други правопогасяващи или правоизключващи обстоятелства.

Безспорно е по делото, а и от събраните доказателства се потвърждава, че в процесния период от 01.01.2003 г. до 30.09.2009 г. ищецът е бил назначен на длъжността „надзирател“ в Затвора – гр. Варна и е бил със статут на държавен служител по смисъла на чл. 20, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от Закона за изпълнение на наказанията (обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.1969 г., отм. бр. 25 от 3.04.2009 г., в сила от 1.06.2009 г.), респ. чл. 19, ал. 1, т. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (обн., ДВ, бр. 25 от 3.04.2009 г., в сила от 1.06.2009 г.).

За така възникналото служебно правоотношение са приложими правилата на ЗИН (отм.), а за неуредените въпроси – разпоредбите на действащия към съответния период ЗМВР, към които чл. 20, ал. 4 от ЗИН (отм.) пряко препраща. В този смисъл е и нормата на чл. 19, ал. 2 от ЗИНЗП (обн. ДВ, бр. 25 от 2009 г.), приложима за процесния период от 1.06.2009 г. до 30.09.2009 г.

Според чл. 212, ал. 3 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 211, ал. 3 от ЗМВР от 2006 г. (отм.) работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. Според чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 211, ал. 5 от ЗМВР от 2006 г. (отм.) работата над редовното работно време на тези служители се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 50 часа на отчетен период и с допълнителен отпуск за отработеното време над 50 часа. Съгласно чл. 229, ал. 1, т. 9 вр. чл. 212, ал. 5 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 213, и чл. 212, ал. 1, т. 3 вр. чл. 211, ал. 5 от ЗМВР от 2006 г. (отм.) този допълнителен платен годишен отпуск е до 12 работни дни.

От свидетелските показания, които съдът кредитира напълно като достоверни, доколкото разпитаното лице има преки лични впечатления за организацията на работното време в затвора-Варна и пресъздава същите при разпита му по ясен, непротиворечив и последователен начин, се установява, че в процесния период от 01.01.2003 г. до 30.09.2009 г. ищецът е полагал труд на 24-часови дежурства по график, като преди всяко дежурство е бил длъжен да се яви 30 мин. по-рано, за да се оборудва със снаряжението и да премине инструктаж, а след приключване на дежурството – да остане още 10 мин. за

отчет на дейността през смяната. Така всяко 24-часово дежурство фактическата продължителност на работното му време е била увеличена с общо 40 мин., които не са отчитани, респ. не са му били заплащани. От показанията се доказва още, че за всяко 24-часово дежурство ищецът е имал право на две почивки от по 45 минути всяка за хранене, като по време на тези почивки не е напускат затвора и е бил на разположение на прекия му ръководител. Така изложените от свидетеля обстоятелства се потвърждават и от обсъдените по-горе Заповеди № Л-2207/10.05.2003 г. и Заповед № ЛС-03-1182/10.10.2007 г., свързани с разпределението и отчитането на работното време в ГДИН.

Съдът намира, че в общата продължителност на положените от ищеца 24-часови дежурства в процесния период следва бъдат включени установените от свидетелските показания почивки от общо 90 мин., както и времето от общо 40 мин. за извършване на съпътстващи дежурството дейности (снаряжение, инструктаж, отчет), които не са отчетени като работно време. Съображенията за това са следните:

От приложимата нормативна уредба на ЗИН (отм.), ЗИНЗС, ЗМВР от 1997 г. (отм.), ЗМВР от 2006 г. (отм.) и подзаконовите актове по приложението на посочените закони следва, че характерът на работата в местата за лишаване от свобода и арестите изисква непрекъсваемост на работния процес, поради което дежурните служители ползват полагащите им се почивки без да напускат района на затвора и без да събличат униформеното си облекло. При това положение и доколкото служителят е длъжен да присъства физически на работното място в рамките на ползваните почивки за храна и физиологични нужди, то тези почивки не следва да бъдат изключвани от отработеното време. В този смисъл са задължителните указания, дадени в т. 1 от Тълкувателно решение № 8/2013 г. на ОСГК на ВКС.

В областта на работното време съществува и нормативен акт на Европейския съюз /ЕС/ - Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4.11.2003 г. относно някои аспекти на организацията на работното време, приложима във всички области на дейност в частната и публичната сфера с изключение на транспорта. Съгласно чл. 2 от директивата работно време е всеки период, през който работникът или служителят или работи, или е на разположение на работодателя и изпълнява своите задължения, а "почивка" означава всеки период, който не е работно време. Въпросът дали при дежурства или други случаи, когато работникът или служителят е на разположение на работодателя, без да полага фактически труд през цялото време, трябва да се считат изцяло за работно време е бил предмет на разглеждане от СЕС по отправени преюдициални запитвания. Според даденото от СЕС тълкуване разграничителният критерий е дали по време на дежурството работникът или служителят е длъжен да бъде на разположение на място, определено от работодателя. Когато работникът или служителят е длъжен да присъства физически на място, определено от работодателя, цялото дежурство се счита за работно време, а когато изпълнява задълженията си на повикване, работното време е само времето, през което действително е положен труд (решение от 03.10.2000г. по дело C-303/98 Sindicato de Medicos de Asistencia Publica (Simap) срещу Conselleria de Sanidad y Consumo de la Generalidad Valenciana). Неактивната част от

дежурствата (време за спане, почивка, храна, физиологични нужди) също представлява работно време, ако работникът или служителят присъства физически на място, определено от работодателя (решение от 09.09.2003г. по дело C-151/02 Landeshauptstadt Kiel срещу Norbert Jaeger).

Съобразявайки гореизложеното, съдът приема, че в работното време следва да бъде включено и времето преди и след дежурството от общо 40 мин., което е нужно за подготовка, провеждане на инструктаж, приемане, сдаване и освобождаване от наряд или дежурство, тъй като през това време служителят е бил длъжен да присъства на територията на затвора и да вземе участие в посочените съпътстващи поста му дейности.

От заключението на допълнителната съдебно-счетоводна експертиза, което съдът кредитира напълно като компетентно изготвено, правилно и обосновано, се доказва, че след включване в работното време на ищеца на горепосоченото време за почивки и съпътстващи дейности (общо 130 мин за всяко 24-часово дежурство), в периода от 01.01.2003 г. до 31.12.2009 г. същият е положил извънреден труд над ограничението от 50 часа за всяко тримесечие, които са за компенсиране с платен отпуск от 12 дни годишно, като за целия период допълнителният платен годишен отпуск като компенсация за положения извънреден труд възлиза на 84 дни, а дължимото обезщетение за неползването му - в размер на 5183,64 лв. Изводът на вещото лице е идентичен, независимо дали са преобразувани часовете положени от ищеца нощен труд в дневен, поради което съдът не намира за необходимо да обсъжда въпроса за възможността за подобно преобразуване.

В чл. 229, ал. 4 от ЗМВР 1997 г. (отм.) и чл. 212 ал. 4 от ЗМВР 2006 г. (отм.) е предвидена принципна забрана за компенсиране на допълнителния платен годишен отпуск по чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.), респ. чл. 211, ал. 5 от ЗМВР от 2006 г. (отм.), освен при освобождаване от служба. Затова и вземането на ищеца за обезщетението, представляващо паричен еквивалент на полагащия му се, но неползван допълнителен отпуск, е възникнало едва при прекратяване на служебното му правоотношение, тоест в случая на 19.11.2018 г. В този смисъл е налице и съдебна практика – решение № 208 от 28.12. 2015 г. по гр.д. № 6566/2014 г. на ВКС, III г.о., решение № 427 от 03.11.2011 г. по гр.д. № 503/2010 г. на ВКС, IV г.о. и др. Същото разрешение е дадено и в Тълкувателно решение № 6 от 11.02.2022 г. по тълк.д. № 6/2017 г. на ОСГК на ВКС, постановено по аналогичен въпрос, касаещ военнослужещ, за чието служебно правоотношение също е приложим ЗМВР.

Възражението на ответника за погасяване на вземането за обезщетение по давност е неоснователно, тъй като изискуемостта на вземането е настъпила на 19.11.2018 г., респ. от тогава е започнал да тече приложимият тригодишен давностен срок и същият не е изтекъл към 17.11.2021 г., когато е подадена исковата молба.

Следователно предявеният главен иск е доказан по основание и размер и следва да бъде изцяло уважен, като се присъди в полза на ищеца претендираното обезщетение в размер 5183,64 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на исковата молба до окончателното изплащане на задължението.

Паричното задължение за заплащане на дължимото обезщетение няма определен ден за изпълнение, поради което и на основание чл. 84, ал. 2 от

ЗЗД ответникът се поставя в забава и дължи мораторна лихва от датата на поканата. По делото няма данни такава покана да е отправена до ответника преди датата на исковата молба, поради което предявеният акцесорен иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД е неоснователен и подлежи на отхвърляне. Съдът намира, че в случая е неприложима нормата на чл. 234, ал. 10 от ЗМВР от 2014 г. (ДВ, бр. 14 от 2015 г.), на която се позовава ищецът, тъй като предвиденият в нея срок за плащане касае обезщетения, дължими по същия закон, каквото настоящото не е.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК, с оглед изхода на делото и направеното искане, в полза на ищеца следва да бъдат присъдени разноски, съразмерно с уважената част от исковите. Такива се претендират за адвокатско възнаграждение в размер на 1200 лв., като са представени и доказателства за реалното плащане на посочената сума – договор за правна защита и съдействие от 19.11.2022 г., съдържащ разписка за получено плащане в брой.

Срещу размера на възнаграждението ответникът е релевирал своевременно възражение за прекомерност, което съдът намира за неоснователно, доколкото нормативно установеният минимален размер на възнаграждението по чл. 7, ал. 2, т. 2 и ал. 7 от Наредба № 1/9.07.2004 г., до който би могло да бъде редуцирано то по реда на чл. 78, ал. 5 ГПК, възлиза на 1211,36 лв. и надвишава претендираната сума.

Следователно от разноските на ищеца за адвокатско възнаграждение в размер на 1200 лв. в тежест на ответника следва да бъде възложена сумата от **940,54 лв.**, съразмерно с уважената част от исковите.

На основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК във вр. чл. 37, ал. 1 от ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 от НЗПП, в полза на ответника следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на **21,62 лв.**, съразмерно с отхвърлената част от исковите (при определено юрисконсултско възнаграждение от 100 лв.).

Доколкото делото е решено в полза на лице, освободено от държавна такса и разноски, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Районен съд – Варна, всички дължащи се такси и разноски в общ размер на **657,35 лв.**, от които 207,35 лв. за държавна такса по уважения главен иск, дължима на основание чл. 1 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, и 450 лв. за депозити по проведените експертизи.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ГДИН при МП с адрес: гр. София, ***, да заплати на **А. Д. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. ***, сумата от **5183,64 лв.** (пет хиляди сто осемдесет и три лева и шестдесет и четири стотинки), представляваща обезщетение за неизползван допълнителен платен годишен отпуск от общо 84 дни (по 12 дни годишно), като компенсация за положен

извънреден труд над нормативно установените 50 часа за всяко тримесечие в периода от 01.01.2003 г. до 30.09.2009 г., **ведно със законната лихва**, считано от датата на исковата молба – 17.11.2021 г., до окончателното изплащане на обезщетението, на основание чл. 229, ал. 4 вр. ал. 1, т. 9 вр. чл. 212, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 1997 г. (отм.) и чл. 212, ал. 4 вр. ал. 1, т. 3 вр. чл. 211, ал. 5, т. 2 от ЗМВР от 2006 г. (отм.).

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. ***, **срещу ГДИН**“ при МП с адрес: гр. София, ***, **осъдителен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата от 1429,94 лв.** (хиляда четиристотин двадесет и девет лева и деветдесет и четири стотинки), представляваща мораторна лихва върху неизплатеното обезщетение от 5183,64 лв., начислена за периода от 01.03.2019 г. до 17.11.2021 г.

ОСЪЖДА ГДИН при МП с адрес: гр. София, ***, **да заплати на А. Д. Д.,** ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. ***, **сумата от 940,54 лв.** (деветстотин и четиридесет лева и петдесет и четири стотинки) за сторените по делото разноски за заплатено адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА А. Д. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. ***, **да заплати на ГДИН** при МП с адрес: гр. София, ***, **сумата от 21,62 лв.** (двадесет и един лева и шестдесет и две стотинки) за сторените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение, съразмерно с отхвърлената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 от ГПК.

ОСЪЖДА ГДИН при МП с адрес: гр. София, ***, **да заплати в полза на бюджета** на съдебната власт, по сметка на Районен съд – Варна, **сумата от 657,35 лв.** (шестстотин петдесет и седем лева и тридесет и пет стотинки) за дължимите държавни такси и разноски по производството, **на основание чл. 78, ал. 6 ГПК.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните, чрез процесуалните им представители, на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____